

Pagaidu versija

TIESAS SPRIEDUMS (virspal?ta)

2020. gada 8. decembr? (*)

Pras?ba atcelt ties?bu aktu – Direkt?va (ES) 2018/957 – Pakalpojumu sniegšanas br?v?ba – Darba ??m?ju nor?košana darb? – Nodarbin?t?bas noteikumi – Atalgojums – Nor?kojuma ilgums – Juridisk? pamata noteikšana – LESD 53. un 62. pants – Esošas direkt?vas groz?šana – LESD 9. pants – Nediskrimin?cijas princips – Nepieciešam?ba – Sam?r?guma princips – Regula (EK) Nr. 593/2008 – Piem?rošanas joma – P?rvad?jumi ar autotransportu – LESD 58. pants

Liet? C?626/18

par pras?bu atcelt ties?bu aktu atbilstoši LESD 263. pantam, ko 2018. gada 3. oktobr? c?la

Polijas Republika, ko p?rst?v *B. Majczyna* un *D. Lutosta?ska*, p?rst?vji,

pras?t?ja,

pret

Eiropas Parlamentu, ko s?kotn?ji p?rst?v?ja *M. Martínez Iglesias*, *K. Wójcik* un *A. Pospíšilová Padowska*, k? ar? *L. Visaggio*, v?l?k – *M. Martínez Iglesias* un *K. Wójcik*, k? ar? *L. Visaggio* un *A. Tamás*, p?rst?vji,

atbild?t?js,

ko atbalsta:

V?cijas Federat?v? Republika, ko s?kotn?ji p?rst?v?ja *J. Möller* un *T. Henze*, v?l?k – *M. Möller*, p?rst?vji,

Francijas Republika, ko p?rst?v *E. de Moustier* un *A.?L. Desjonquères*, k? ar? *R. Coesme*, p?rst?vji,

N?derlandes Karaliste, ko p?rst?v *M. K. Bulterman* un *C. Schillemans*, k? ar? *J. Langer*, p?rst?vji,

Eiropas Komisija, ko p?rst?v *M. Kellerbauer* un *B.?R. Killmann*, k? ar? *A. Szmytkowska*, p?rst?vji,

personas, kas iest?juš?s liet?,

Eiropas Savien?bas Padomi, ko s?kotn?ji p?rst?v?ja *E. Ambrosini* un *K. Adamczyk Delamarre*, k? ar? *A. Norberg*, v?l?k – *E. Ambrosini*, *A. Sikorav?Kal?da* un *Z. Bodnar*, k? ar? *A. Norberg*, p?rst?vji,

atbild?t?ja,

ko atbalsta:

3 LESD 53. pantā ir noteikts:

“1. Lai personām būtu vieglāk sākt un izvērst darbības kā pašnodarbinātām personām, Eiropas Parlaments un [Eiropas Savienības] Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pieņem direktīvas, kas nosaka diplomu, apliecību un citu oficiālu kvalifikācijas apliecinājuma dokumentu savstarpēju atzīšanu, kā arī normatīvo un administratīvo aktu noteikumu koordināciju dalībvalstīs saistībā ar darbību sākšanu un izvērstāšanu kā pašnodarbinātām personām.

2. Ierobežojumu pakāpeniska atcelšana profesijām, kas saistītas ar medicīnu, ar to saistītām profesijām un farmācijas profesijām, ir atkarīga no tā, kā dalībvalstīs koordinē nosacījumus darbam šajās profesijās.”

4 Saskaņā ar LESD 58. panta 1. punktu:

“Pakalpojumu sniegšanas brīvību transporta jomā reglamentē noteikumi, kas izklāstīti sadaļā par transportu.”

5 LESD 62. pantā ir paredzēts:

“Šī Līguma 51. līdz 54. pants attiecas uz visiem šajā nodaļā izskatītajiem jautājumiem.”

B. Tiesiskais regulējums attiecībā uz norīkotajiem darba ņēmējiem

1. Direktīva 96/71/EK

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā (OV 1997, L 18, 1. lpp.) tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 57. panta 2. punktu un 66. pantu (tagad attiecīgi LESD 53. panta 1. punkts un 62. pants).

7 Saskaņā ar Direktīvas 96/71 3. panta 1. punktu tās mērķis bija nodrošināt dalībvalstu teritorijā darbā norīkotajiem darba ņēmējiem nodarbinātības noteikumus, kas attiecas uz tajā uzskaitītajiem jautājumiem un ko tajā dalībvalstīs, kurā darbu veic, nosaka ar normatīviem vai administratīviem aktiem un/vai ar koplīgumiem vai šķēršļtiesas nolūmiem, kas ir pasludināti par vispārīgi piemērojamiem.

8 To jautājumu vidū, uz kuriem attiecas Direktīva 96/71, tās 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā bija minēti jautājumi par minimālajām algas likmēm, tostarp likmēm par virsstundām.

2. Apstrīdētā direktīva

9 Apstrīdētā direktīva tika pieņemta, pamatojoties uz LESD 53. panta 1. punktu un 62. pantu.

10 Apstrīdētās direktīvas 1., 4., 6. un 9.–11. apsvērumā ir paredzēts:

“(1) Darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība ir iekšējā tirgus pamatprincipi, kas noteikti Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD). Savienība padziļina minēto principu īstenošanu un piemērošanu ar mērķi garantēt vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem un to, lai tiktu ieviestas darba ņēmēju tiesības.

[..]

(4) Vairāk kā divdesmit gadus pēc [..] Direktīvas 96/71 [..] pieņemšanas ir kļuvis nepieciešams novērtēt, vai tā vēl aizvien nodrošina pareizo līdzsvaru starp vajadzību veicināt pakalpojumu sniegšanas brīvību un nodrošināt vienlīdzīgu konkurences apstākļus, no vienas puses, un vajadzību aizsargāt darbā norīkoto darba ņēmēju tiesības, no otras puses. Lai nodrošinātu to, ka noteikumi tiek piemēroti vienādi, un lai panāktu patiesu sociālo konverģenci, līdztekus Direktīvas 96/71 [..] pārskatīšanai par prioritāti būtu jāuzskata arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/67/ES [(2014. gada 15. maijs) par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot lēšmācīgo tirgus informācijas sistēmu ("IMI regula") (OV 2014, L 159, 11. lpp.)], īstenošana un piemērošana.

[..]

(6) Vienlīdzīgas attieksmes princips un jebkādas ar valstspiederību saistītas diskriminācijas aizliegums ir nostiprināts Savienības tiesību sistēmā jau kopš dibināšanas Līgumiem. Vienādas darba samaksas princips ir īstenots ar sekundārajiem tiesību aktiem, un minētais princips attiecas ne tikai uz vīriešiem un sievietēm, bet arī uz darba ņēmējiem ar līgumu uz noteiktu laiku un salīdzināmiem pastāvīgajiem darba ņēmējiem, uz nepilna laika un pilna laika darba ņēmējiem un uz pagaidu darba ņēmējiem un salīdzināmiem lietotājiem darba ņēmējiem. Minētie principi ietver visu tīdu pasākumu aizliegumu, kuri tieši vai netieši diskriminā valstspiederības dēļ. Piemērojot šos principus, ir jāņem vērā attiecīgā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra.

[..]

(9) Norīkošana darbā pēc brīvības ir īslaicīga. Darbā norīkotie darba ņēmēji pēc tam, kad viņi ir pabeiguši darbu, kuram viņi tikuši norīkoti, parasti atgriežas dalībvalstī, no kuras viņi tikuši nosūtīti. Tomēr, ņemot vērā to, ka daži norīkojumi ir ilglaicīgi, un atzīstot saikni starp uzņēmējvalsts darba tirgu un darba ņēmējiem, kas norīkoti darbā uz tik ilgiem laikposmiem, gadījumos, kad norīkojums pārsniedz 12 mēnešus, uzņēmējvalsts būtu jānodrošina, ka uzņēmumi, kas norīko darbā darba ņēmējus uz šo uzņēmējvalsts teritoriju, garantēti šiem darba ņēmējiem papildu nodarbinātības noteikumu kopumu, kas obligāti jāpiemēro darba ņēmējiem tajā dalībvalstī, kurā darbs tiek veikts. Pēc pakalpojumu sniedzēja motivēta paziņojuma minētais laikposms būtu jāpagarina.

(10) Lielāka darba ņēmēju aizsardzība ir jānodrošina tādēļ, lai garantētu brīvību sniegt pakalpojumus taisnīgi gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, jo paši novērtot Līgumos paredzēto tiesību pārķēršānu. Tomēr noteikumi, ar kuriem nodrošina šādu darba ņēmēju aizsardzību, nevar skart tīdu uzņēmumu, kas norīko darba ņēmējus darbā uz citas dalībvalsts teritoriju, tiesības atsaukties uz brīvību sniegt pakalpojumus tostarp tajos gadījumos, kad norīkojums darbā pārsniedz 12 mēnešus vai attiecīgā gadījumā 18 mēnešus. Tādēļ jebkuriem noteikumiem, ko piemēro darbā norīkotiem darba ņēmējiem saistībā ar norīkojumu, kas pārsniedz 12 mēnešus vai attiecīgā gadījumā 18 mēnešus, ir jāatbilst minētajai brīvībai. Saskaņā ar iedibināto judikatūru pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumi ir pieļaujami tikai tad, ja tie ir pamatoti ar sevišķi svarīgiem iemesliem saistībā ar sabiedrības interesēm un ja tie ir samērīgi un vajadzīgi.

(11) Ja nor?kojums darb? p?rsniedz 12 m?nešus vai attiec?g? gad?jum? 18 m?nešus, papildu nodarbin?t?bas noteikumu kopumam, kas j?nodrošina tam uz??mumam, kurš darba ??m?jus nor?ko darb? uz citas dal?bvalsts teritoriju, b?tu j?attiecas ar? uz tiem darba ??m?jiem, kuri tiek nor?koti darb? ar m?r?i aizvietot citus darb? nor?kotos darba ??m?jus, kas veic to pašu uzdevumu taj? paš? viet?, – lai nodrošin?tu, ka š?das aizvietošanas netiek izmantotas, lai izvair?tos no citk?rt piem?rojamiem noteikumiem.”

11 Š?s direkt?vas 16.–19. apsv?rums ir formul?ts š?di:

“(16) Patiesi integr?t? un konkur?sp?j?g? iekš?j? tirg? uz??mumi konkur?, pamatojoties uz t?diem faktoriem k? raž?gums, efektivit?te un darbasp?ka izgl?t?bas un prasmju l?menis, k? ar? to ražojumu un pakalpojumu kvalit?te un to inov?cijas l?menis.

(17) Dal?bvalstu kompetenc? ir paredz?t noteikumus par atalgojumu saska?? ar valsts ties?bu aktiem un/vai praksi. Jaut?jums par algu noteikšanu ir tikai un vien?gi dal?bvalstu un soci?lo partneru p?rzi?? . ?paša uzman?ba b?tu j?velt? tam, lai netiktu nodar?ts kait?jums valstu algu noteikšanas sist?m?m vai lai netiktu ierobežota iesaist?to pušu br?v?ba.

(18) Kad sal?dzina darb? nor?kotajam darba ??m?jam maks?to atalgojumu ar atalgojumu, kas pien?kas saska?? ar uz??m?j?dal?bvalsts valsts ties?bu aktiem un/vai praksi, b?tu j??em v?r? atalgojuma bruto summa. B?tu j?sal?dzina atalgojuma kop?j?s bruto summas, nevis atseviš?i atalgojuma pamatelementi, kas atbilst?gi šai direkt?vai ir noteikti k? oblig?ti. Tom?r, lai nodrošin?tu p?rredzam?bu un pal?dz?tu kompetentaj?m iest?d?m un strukt?r?m veikt p?rbaudes un kontroles, atalgojuma pamatelementiem ir j?b?t pietiekami detaliz?ti identific?jamiem saska?? ar dal?bvalsts, no kuras attiec?gais darba ??m?js ticis nor?kots, ties?bu aktiem un/vai praksi. Ja vien komand?juma nauda, kas saist?ta ar attiec?go nor?kojumu neattiecas uz t?diem izdevumiem, kas faktiski radušies saist?b? ar nor?kojumu darb?, piem?ram, ar ce?a, ?din?šanas un naktsm?tnes izdevumiem, t? b?tu j?uzskata par atalgojuma da?u un t? b?tu j??em v?r?, lai sal?dzin?tu atalgojuma kop?j?s bruto summas.

(19) Komand?juma nauda, kas saist?ta ar attiec?go nor?kojumu darb?, bieži kalpo vair?kiem m?r?iem. Cikt?l t?s m?r?is ir atl?dzin?t izdevumus, kas radušies saist?b? ar nor?kojumu darb?, piem?ram, izdevumus par ce?u, ?din?šanu un naktsm?tni, t? neb?tu j?uzskata par atalgojuma da?u. Dal?bvalstu zi?? ir – atbilst?gi saviem valsts ties?bu aktiem un/vai praksei – paredz?t noteikumus par š?du izdevumu atl?dzin?šanu. Darba dev?jam b?tu darb? nor?kotajiem darba ??m?jiem š?di izdevumi j?atl?dzina saska?? ar valsts ties?bu aktiem un/vai praksi, ko piem?ro darba attiec?b?m.”

12 Atbilstoši min?t?s direkt?vas 24. apsv?rumam:

“Ar šo direkt?vu izveido l?dzsvarotu regul?jumu attiec?b? uz pakalpojumu sniegšanas br?v?bu un darb? nor?koto darba ??m?ju aizsardz?bu, kurš ir nediskrimin?jošs, p?rredzams un sam?r?gs un kur? vienlaikus ir iev?rota valstu soci?lo partneru attiec?bu daž?d?ba. Š? direkt?va neliedz piem?rot t?dus nodarbin?t?bas noteikumus, kas darb? nor?kotajiem darba ??m?jiem ir labv?l?g?ki.”

13 Ar apstr?d?t?s direkt?vas 1. panta 1. punkta b) apakšpunktu Direkt?vas 96/71 1. pant? ir iek?auts ?1. un ?1.a punkts:

“1. Ar [Direkt?vu 96/71] nodrošina darb? nor?koto darba ??m?ju aizsardz?bu vi?u nor?kojuma laik? saist?b? ar pakalpojumu sniegšanas br?v?bu, paredzot oblig?tus noteikumus, kuri ir j?iev?ro attiec?b? uz darba apst?k?iem un darba ??m?ju vesel?bas un droš?bas aizsardz?bu.

?1.a [Direkt?va 96/71] nek?d? veid? neietekm? dal?bvalst?s un Savien?bas l?men? atz?to pamatties?bu ?stenošanu, tostarp ties?bas vai br?v?bu streikot vai veikt citu r?c?bu, kas saska?? ar valsts ties?bu aktiem un/vai praksi paredz?ta konkr?taj?s dal?bvalstu darba attiec?bu sist?m?s. T?pat t? neskar ties?bas apspriest, sl?gt un izpild?t kopl?gumus, vai ar? kolekt?vi r?koties saska?? ar valsts ties?bu aktiem un/vai praksi.”

14 Ar apstr?d?t?s direkt?vas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu ir groz?ts Direkt?vas 96/71 3. panta 1. punkta pirm?s da?as c) apakšpunkts, šai da?ai ir pievienots h) un i) apakšpunkts un min?taj? 3. panta 1. punkt? ir iek?auta treš? da?a, k? nor?d?ts turpm?k:

“1. Dal?bvalstis, neatkar?gi no t?, kuras ties?bas piem?rojamās darba attiec?b?m, nodrošina, ka 1. panta 1. punkt? min?tie uz??mumi darba ??m?jiem, kas ir nor?koti darb? uz to teritoriju, pamatojoties uz vienl?dz?gu attieksmi, garant? t?dus nodarbin?t?bas noteikumus, kuri aptver turpm?k min?tos jaut?jumus, kas taj? dal?bvalst?, kur? darbu veic, ir noteikti:

– ar normat?viem vai administrat?viem aktiem un/vai

– ar kopl?gumiem vai š??r?jtiesas nol?mumiem, kuri ir pasludin?ti par visp?r?ji piem?rojamiem vai kurus cit?d? veid? piem?ro saska?? ar 8. punktu:

[..]

c) atalgojums, tai skait? likmes par virsstund?m; šo apakšpunktu nepiem?ro papildu arodpensiju sh?m?m;

[..]

h) attiec?b? uz darba ??m?ju, kurš atrodas ?rpus savas past?v?g?s darba vietas, – izmitin?šanas apst?k?i gad?jumos, kad darba dev?js to nodrošina darba ??m?jiem, kuri atrodas ?rpus savas past?v?g?s darba vietas;

i) komand?juma nauda vai izdevumu atl?dzin?šana, lai darba ??m?jiem, kuri atrodas ?rpus sava[s] dz?vesvietas profesion?lu iemeslu d??, segtu ce?a, ?din?šanas un naktsm?tnes izdevumus.

[..]

[Direkt?v? 96/71] atalgojuma j?dzienu nosaka saska?? ar t?s dal?bvalsts valsts ties?bu aktiem un/vai praksi, uz kuras teritoriju darba ??m?js ir nor?kots, un tas ietver – visus atalgojuma pamatelementus, kas k? oblig?ti ir noteikti ar valsts normat?vajiem vai administrat?vajiem aktiem vai ar t?diem kopl?gumiem vai š??r?jtiesas nol?mumiem, kuri attiec?gaj? dal?bvalst? ir pasludin?ti par visp?r?ji piem?rojamiem vai kurus cit?d? veid? piem?ro saska?? ar 8. punktu.”

15 Ar apstr?d?t?s direkt?vas 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu Direkt?vas 96/71 3. pant? ir iek?auts 1.a punkts š?d? redakcij?:

“Ja faktiskais nor?kojuma ilgums p?rsniedz 12 m?nešus, dal?bvalstis, neatkar?gi no t?, kuras ties?bas piem?rojamās darba attiec?b?m, nodrošina, ka 1. panta 1. punkt? min?tie uz??mumi darba ??m?jiem, kas ir nor?koti darb? uz to teritoriju papildus š? panta 1. punkt? min?tajiem

nodarbinātības noteikumiem, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi, garantējot visus piemērojamos nodarbinātības noteikumus, kas dalībvalstī, kurā darbu veic, ir noteikti:

- ar normatīviem vai administratīviem aktiem un/vai
- ar koplīgumiem vai šķēršļtiesas nolikumiem, kuri ir pasludināti par vispārīgi piemērojamiem vai kurus citādā veidā piemēro saskaņā ar 8. punktu.

Šā punkta pirmo daļu nepiemēro šādiem jautājumiem:

- a) darba līguma noslēgšanas un izbeigšanas procedūras, formalitātes un nosacījumi, tostarp konkurences aizlieguma klauzulas;
- b) papildu arodpensiju shēmas.

Ja pakalpojumu sniedzējs iesniedz motivētu paziņojumu, dalībvalsts, kurā tiek sniegts pakalpojums, pirmajā daļā minēto laikposmu pagarina līdz 18 mēnešiem.

Ja 1. panta 1. punktā minētais uzņēmums darbā norīkotu darba ņēmēju aizstāj ar citu darbā norīkotu darba ņēmēju, kas veic to pašu uzdevumu tajā pašā vietā, norīkojuma ilgums šā punkta nolūkā ir attiecīgo atsevišķo darbā norīkoto darba ņēmēju norīkojumu laikposmu kumulatīvais ilgums.

Šā punkta ceturtajā daļā minēto jēdzienu “to pašu uzdevumu tajā pašā vietā” nosaka, cita starpā, ņemot vērā sniedzamā pakalpojuma un veicamā darba būtību un darba vietas adresi(-es).”

16. Saskaņā ar apstrādātās direktīvas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu Direktīvas 96/71 3. panta 7. punktam ir šāda redakcija:

“Šā panta 1.–6. punkta noteikumi nekavējoties piemērot darba ņēmējiem labvēlīgākus nodarbinātības noteikumus.

Komandējuma naudu, kas saistīta ar attiecīgo norīkojumu, uzskata par atalgojuma daļu, ja vien to neizmaksā, atļūdzinot tādus izdevumus, kas faktiski radušies saistībā ar norīkojumu darbā, [tādus] kā ceļa, uzturēšanās un naktsmitēšanos izdevumi. Darba devējs, neskarot 1. punkta pirmās daļas i) apakšpunktu, darbā norīkotajam darba ņēmējam šādus izdevumus atļūdzina saskaņā ar darba attiecībā mērojamajiem valsts tiesību aktiem un/vai praksi.

Ja darba attiecībā mērojamajiem piemērojamos nodarbinātības noteikumos nav noteikts, vai – un tādā gadījumā – kurus – ar attiecīgo norīkojumu saistītās komandējuma naudas elementus izmaksā, atļūdzinot tādus faktiskos izdevumus, kas radušies saistībā ar norīkojumu darbā, vai kuri no šiem elementiem ir daļa no atalgojuma, tad uzskata, ka visa komandējuma nauda tiek izmaksāta kā izdevumu atļūdzinājums.”

17. Apstrādātās direktīvas 3. panta 3. punktā ir noteikts:

“Šo direktīvu piemēro autotransporta nozarē, sākot no dienas, kad piemēro tiesību aktu, ar ko groza [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2006/22/EK [(2006. gada 15. marts) par minimālajiem nosacījumiem Padomes Regulu (EEK) Nr. 3820/85 un Nr. 3821/85 īstenošanai saistībā ar sociālās jomas tiesību aktiem attiecībā uz darbā mērojamajiem autotransporta jomā un par Padomes Direktīvas 88/599/EEK atcelšanu (OV 2006, L 102, 35. lpp.)] attiecībā uz kontroles prasībām un paredz konkrētus noteikumus attiecībā uz Direktīvu 96/71 [...] un Direktīvu 2014/67 [...] saistībā ar autovadītāju norīkošanu darbā autotransporta nozarē.”

C. Tiesiskais regulējums par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām

18 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV 2008, L 177, 6. lpp.) (turpmāk tekstā – “Romas I regula”), 40. apsvērumā ir paredzēts:

“Būtu jāizvairās no situācijām, kad kolēziju normas ir izkliegtas vairākos instrumentos un kad pastāv atšķirības starp šīm normām. Ar šo regulu tomēr nedrīkstētu būt liegta iespēja saistībām ar konkrētiem jautājumiem [Savienības] tiesību aktos iekārt kolēziju normas attiecībā uz līgumsaistībām.

Šī regula nedrīkstētu skart citu tēdu instrumentu piemērošanu, ar kuriem paredzēti noteikumi, kuru mērķis ir sekmēt iekšējā tirgus pareizu darbību, ciktāl minētos noteikumus nevar piemērot saistībām ar tiesību aktiem, kas norādīti ar šīs regulas noteikumiem. [..]”

19 Šīs regulas 8. pantā “Individuālā darba līgumi” ir noteikts:

“1. Individuālo darba līgumu reglamentē tiesību akti, ko puses izvēlējās atbilstīgi 3. pantam. Tomēr šādas izvēles iznākumā darbiniekam nedrīkst būt liegta aizsardzība, kas tam piešķirta ar noteikumiem, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu saskaņā ar šīs panta 2., 3. un 4. punktu, ja nebūtu izdarīta izvēle.

2. Ciktāl puses nav izdarījušas izvēli attiecībā uz individuālajam darba līgumam piemērojamiem tiesību aktiem, līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā vai – ja tā nav – no kuras darbinieks pastāvīgi veic darbu, pildot līgumu. Ja darbinieks uz laiku ir nodarbināts citā valstī, neuzskata, ka ir mainījies valsts, kurā darbinieks pastāvīgi veic savu darbu.

[..]”

20 Atbilstoši minētās regulas 9. pantam:

“1. Prevalējošas imperatīvas normas ir normas, kuru ieviešanu valsts uzskata par būtisku sabiedrības interešu aizsardzībai, piemēram, savas politiskās, sociālās un ekonomiskās kārtības nodrošināšanai, tiktāl, ka šīs normas piemēro jebkurai situācijai, kura ir to darbības jomā, neatkarīgi no tā, kādi tiesību akti būtu piemērojami līgumam saskaņā ar šo regulu.

2. Nekas šajā regulā neierobežo tiesas atrašanās valsts tiesību aktos paredzēto prevalējošo imperatīvo normu piemērošanu.

3. Var piemērot arī tās valsts prevalējošās imperatīvas normas, kurā līguma noteiktās saistības ir jāpilda vai ir izpildītas, ciktāl šīs prevalējošās imperatīvas normas līguma izpildē padara prettiesisku. Apsverot jautājumu par šo normu piemērošanu, ņem vērā to raksturu un mērķi, kā arī to piemērošanas vai nepiemērošanas sekas.”

21 Šīs pašas regulas 23. pantā “Attiecības ar citiem [Savienības] tiesību aktiem” ir noteikts:

“Izņemot 7. pantu, šī regula neskar tēdu [Savienības] tiesību aktu piemērošanu, kuros saistībām ar konkrētiem jautājumiem ir paredzētas kolēziju normas attiecībā uz līgumsaistībām.”

II. Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

22 Polijas Republikas prasījumi Tiesai ir šādi:

- galvenokārt:
- atcelt apstrīdītās direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā ietverto noteikumu, kurā ir noteikts jaunā Direktīvas 96/71 3. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta un jaunās 3. panta 1. punkta trešās daļas teksts;
- atcelt apstrīdītās direktīvas 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu, ar kuru noteikts Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punkta teksts, un
- atcelt apstrīdītās direktīvas 3. panta 3. punktu;
- pakārtoti, atcelt apstrīdīto direktīvu, kā arī
- piespriest Parlamentam un Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

23 Parlaments un Padome lūdz Tiesu noraidīt prasību un piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 2. aprīļa lēmumu Vācijas Federatīvajai Republikai, Francijas Republikai, Nīderlandes Karalistei un Eiropas Komisijai tika atauts iestāties lietā Parlamenta un Padomes prasījumu atbalstam.

25 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 2. aprīļa lēmumu Zviedrijas Karalistei tika atauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam.

III. Par prasību

26 Polijas Republika galvenokārt izvirza prasījumu, kas vērsti pret vairākām konkrētām apstrīdītās direktīvas normām, un pakārtoti – prasījumu, ar kuriem tā lūdz atcelt šo direktīvu pilnībā.

27 Parlaments uzskata, ka galvenokārt izvirzītie prasījumi nav pieņemami, jo apstrīdītās tiesību normas nav nodalāmas no apstrīdītās direktīvas normu pārējās daļas.

A. Par galvenokārt izvirzīto prasījumu pieņemību

28 Jāatgādina, ka Savienības tiesību akta daļas atcelšana ir iespējama tikai tad, ja elementi, kurus lūdz atcelt, ir nodalāmi no tiesību akta pārējās daļas. Šajā ziņā Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka šā prasība nav izpildīta, ja tiesību akta daļas atcelšanas rezultātā tiek grozīta šā akta būtība (spriedumi, 2015. gada 12. novembris, Apvienotā Karaliste/Parlaments un Padome, C-121/14, EU:C:2015:749, 20. punkts, kā arī 2017. gada 9. novembris, *SolarWorld* /Padome, C-204/16 P, EU:C:2017:838, 36. punkts).

29 Tādējādi Savienības tiesību akta elementu nodalāmības pārbaude nozīmē, ka būtu jāizvērtē to tvērumi, lai noteiktu, vai šo elementu atcelšana grozītu šā tiesību akta jēgu un būtību (spriedumi, 2015. gada 12. novembris, Apvienotā Karaliste/Parlaments un Padome, C-121/14, EU:C:2015:749, 21. punkts, kā arī 2017. gada 9. novembris, *SolarWorld* /Padome, C-204/16 P, EU:C:2017:838, 37. punkts).

30 Turklāt atbilde uz jautājumu, vai daļas atcelšanas rezultātā tiek grozīta apstrīdītā akta būtība, ir objektīvs, nevis subjektīvs kritērijs, kas būtu atkarīgs no apstrīdītā akta izdevīgas iestādes politiskās gribas (spriedumi, 2006. gada 30. marts, Spānija/Padome, C-36/04, EU:C:2006:209, 14. punkts, un 2012. gada 29. marts, Komisija/Igaunija, C-505/09 P,

31 Gan ar apstrādātās direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu, gan ar tās 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu Direktīvā 96/71 tiek izdarīti grozījumi, pirmkārt, šīs pārdotās minētās direktīvas 3. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā jādzienu “minimālā algas likme” aizstājot ar jādzienu “atalgojums” un, otrkārt, minētajā direktīvā iekāpjot 3. panta 1.a punktu, kurā ir paredzēts pārsniegt režīms norīkojumiem, kuru ilgums – pēc vispārīgā noteikuma – pārsniedz divpadsmit mēnešus.

32 Divi jaunie noteikumi, kas tiek ieviesti ar šo apstrādātās direktīvas normu, nozīmē būtiskus grozījumus norīkoto darba ņēmēju režīmam, kāds tas bija noteikts Direktīvā 96/71. Runa ir par pamata grozījumiem šajā režīmā, kuri maina sākotnēji iezīmēto interešu līdzsvaru.

33 Tādējādi iepriekš minēto apstrādātās direktīvas normu atcelšana apdraudētu pašu tās būtību, jo šīs tiesību normas var tikt uzskatītas par Savienības likumdevēja ieviestā jaunā norīkošanas režīma kodolu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2006. gada 30. marts, Spnija/Padome, C-36/04, EU:C:2006:209, 16. punkts).

34 Līdz ar to galvenokārt izvirzītie prasījumi, kuros lūgts atcelt apstrādātās direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu, nav pieņemami, jo šīs tiesību normas nav nodalītas no šīs direktīvas normu pārjaukšanas daļas.

35 Savukārt, tā kā apstrādātās direktīvas 3. panta 3. punktā, uz kuru ar attiecas galvenokārt izvirzītie prasījumi, ir vienīgi paredzēts, ka tā tiks piemērota transporta nozarē, sākot no konkrēta tiesību akta publicēšanas brīža, šīs tiesību normas atcelšana neapdraudētu šīs direktīvas būtību.

36 Tā kā trešais prasības pamats, kas paši attiecas uz minēto tiesību normu, ir kopā ar galvenokārt, gan pakārtoti izvirzītajiem prasījumiem, uz to tiks sniegta atbilde, izvērtējot šos pārdotās minētos prasījumus.

B. Par pakārtoti izvirzītajiem prasījumiem

37 Savu prasījumu pamatojumam Polijas Republika izvirza trīs pamatus, kas ir attiecīgi par LESD 56. panta pirmo daļu ar apstrādātās direktīvas 1. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, par kādā juridiskā pamata izvēlē saistībā ar šīs direktīvas piemēšanu un par kādā autotransporta nozares iekāpšanu minētās direktīvas piemērošanas jomā.

38 Vispirms ir jāizvērtē otrais prasības pamats, jo tas attiecas uz apstrādātās direktīvas juridiskā pamata izvēli un tādā runa ir par jautājumu, kas izskatāms pirms to prasības pamatu pārbaudes, kuri ir vērsti pret tās saturu, pēc tam – pirmais prasības pamats un, visbeidzot, trešais prasības pamats.

1. Par otro prasības pamatu – kādā juridiskā pamata izvēlē apstrādātās direktīvas piemēšanai

a) Lietas dalībnieku argumenti

39 Polijas Republika iebilst pret LESD 53. panta 1. punkta un 62. panta kā apstrādātās direktīvas juridiskā pamata izmantošanu, jo šī direktīva atšķirībā no Direktīvas 96/71 radot uzņēmumiem, kas norīko darbā ņēmējus, pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus.

40 Šajā ziņā tā norāda, ka apstrādātās direktīvas galvenais mērķis ir aizsargāt norīkotos

darba ??m?jus un ka l?dz ar to t? ir bijusi j?balsta uz atbilstošaj?m LESD norm?m soci?l?s politikas jom?.

41 Turkl?t t? apgalvo, ka apstr?d?t?s direkt?vas 1. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta m?r?is nav atvieglot pašnodarbin?to personu profesion?l?s darb?bas veikšanu, bet gan gluži pret?ji – š?s normas rada probl?mas šai darb?bai. J?dziena “minim?l? algas likme” aizst?šana ar j?dzienu “atalgojums” un jaunais rež?ms, kas ir piem?rojams darba ??m?jiem, kuru nor?kojums p?rsniedz divpadsmit m?nešus, radot nepamatotus un nesam?r?gus pakalpojumu sniegšanas br?v?bas ierobežojumus. T?d?? esot pretrun?gi izmantot juridisko pamatu, kas ir piem?rojams š?s br?v?bas saska?ošanai.

42 Parlaments un Padome, kurus atbalsta V?cijas Federat?v? Republika, Francijas Republika, N?derlandes Karaliste, Zviedrijas Karaliste un Komisija, apstr?d Polijas Republikas argument?ciju.

b) **Tiesas v?rt?jums**

43 Ies?kum?, pirmk?rt, ir j?atg?dina, ka Savien?bas ties?bu akta juridisk? pamata izv?lei ir j?balst?s uz objekt?viem faktoriem, kuri var?tu b?t tiesas kontroles priekšmets, tostarp uz š? ties?bu akta m?r?i un saturu. Ja, p?rbaudot attiec?go ties?bu aktu, tiek konstat?ts, ka tam ir divi m?r?i vai ka tam ir divas sast?vda?as, no kur?m vienu var uzskat?t par galveno vai domin?jošo, savuk?rt otrai ir tikai pal?graksturs, tad šis ties?bu akts ir j?balsta tikai uz vienu juridisko pamatu, proti, to, ar ko saist?ts galvenais vai domin?jošais m?r?is vai sast?vda?a (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 31. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

44 T?pat ir j?nor?da, ka, lai noteiktu atbilstošo juridisko pamatu, var tikt ?emts v?r? jaun? tiesisk? regul?juma juridiskais konteksts, it ?paši, cikt?l š?ds konteksts var sniegt skaidr?bu par š? regul?juma m?r?i (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 32. punkts).

45 T?d?j?di, run?jot par tiesisko regul?jumu, ar kuru – k? tas ir apstr?d?t?s direkt?vas gad?jum? – tiek groz?ts past?vošs tiesiskais regul?jums, t? juridisk? pamata noteikšanas nol?k? ir j??em v?r? ar? past?vošais tiesiskais regul?jums, kas ar to tiek groz?ts, un it ?paši t? m?r?is un saturs (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 42. punkts).

46 Turkl?t, ja ar k?du le?islat?vu aktu jau ir tikuši koordin?ti dal?bvalstu ties?bu akti k?d? konkr?t? Savien?bas darb?bas jom?, Savien?bas likumdev?jam nevar tikt liegta iesp?ja piel?got šo aktu jebk?dai apst?k?u mai?ai vai jebk?dai zin?šanu att?st?bai, ?emot v?r? t? uzdevumu nodrošin?t LESD atz?to visp?r?jo interešu aizsardz?bu un ?emt v?r? Savien?bas transvers?los m?r?us, kuri ir noteikti š? L?guma 9. pant? un kuru vid? ir ar? pras?bas, kas ir saist?tas ar augsta l?me?a nodarbin?t?bas veicin?šanu un atbilst?gas soci?l?s aizsardz?bas nodrošin?šanu (šaj? noz?m? skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, AGET Iraklis, C?201/15, EU:C:2016:972, 78. punkts).

47 Proti, š?d? situ?cij? Savien?bas likumdev?js savu uzdevumu uzraudz?t šo Savien?bas visp?r?jo interešu un transvers?lo m?r?u aizsardz?bu var pien?c?gi izpild?t tikai tad, ja tas ir ties?gs piel?got attiec?gos Savien?bas ties?bu aktus š?d?m izmai??m vai att?st?bai (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 39. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

48 Otrk?rt, ir j?nor?da – ja L?gumos past?v specifisk?ka ties?bu norma, kas var veidot attiec?g? ties?bu akta juridisko pamatu, šis ties?bu akts ir j?balsta uz min?to ties?bu normu

(spriedums, 2015. gada 12. februāris, Parlaments/Padome, C-48/14, EU:C:2015:91, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Treškārt, no LESD 53. panta 1. punkta, to lasot kopsakarā ar LESD 62. pantu, izriet, ka Savienības likumdevēja kompetencē ir pieņemt direktīvas, kas tostarp nosaka dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu noteikumu koordināciju saistībā ar pakalpojumu sniegšanas darbību sākšanu un to izvēršanu, lai atvieglotu šo darbību sākšanu un izvēršanu.

50 Tādējādi ar šīm tiesību normām Savienības likumdevējs ir pilnvarots koordinēt valstu tiesiskos regulējumus, kas to atšķirībā no vienā vienā radītā šķēršļa pakalpojumu sniegšanas brīvībai starp dalībvalstīm.

51 Tomēr no tā nevar secināt, ka, koordinējot šādos tiesiskos regulējumus, Savienības likumdevējam nebūtu arī jānodrošina, ka tiek ievērotas dažādu dalībvalstu vispārējās intereses un LESD 9. pantā paredzētā mērķi, kas Savienībai ir jāņem vērā, nosakot un īstenojot visu savu politiku un darbības, tostarp šā sprieduma 46. punktā atgādinātās prasības.

52 Tādējādi, ja ir izpildīti nosacījumi LESD 53. panta 1. punkta, to lasot kopsakarā ar LESD 62. pantu, izmantošanai par juridisko pamatu, Savienības likumdevējam nevar liegt balstīties uz šo juridisko pamatu tādēļ, ka tas ir ņemts vērā arī šādas prasības (šajā nozīmā skat. spriedumus, 1997. gada 13. maijs, Vācija/Parlaments un Padome, C-233/94, EU:C:1997:231, 17. punkts, kā arī 2016. gada 4. maijs, *Philip Morris Brands* u.c., C-547/14, EU:C:2016:325, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).

53 No tā izriet, ka koordinēšanas pasākumu, kuras Savienības likumdevējs ir pieņēmis, pamatojoties uz LESD 53. panta 1. punktu, to lasot kopsakarā ar LESD 62. pantu, mērķim ir jābūt ne tikai atvieglot pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošanu, bet arī attiecīgā gadījumā nodrošināt citu tādus pamatinteresē aizsardzību, ko šā brīvība var ietekmēt (šajā nozīmā skat. spriedumu, 2016. gada 4. maijs, *Philip Morris Brands* u.c., C-547/14, EU:C:2016:325, 60. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

54 Konkrētajā lietā ir jānorāda – tā kā ar apstrīdēto direktīvu tiek grozīti atsevišķi Direktīvas 96/71 noteikumi vai tajā tiek iekārtoti jauni noteikumi, pārdēvē minētā direktīva veido daļu no apstrīdētās direktīvas juridiskā konteksta, kā par to liecina it īpaši tās 1. un 4. apsvērumi, no kuriem pirmajā ir paredzēts, ka Savienība padziļina tādus iekšējā tirgus pamatprincipus kā darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība, kuru mērķis ir garantēt vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem un darba ņēmēju tiesību ieviešanu, un otrajā no tiem ir paredzēts, ka vairāk nekā divdesmit gadus pēc Direktīvas 96/71 pieņemšanas ir kļuvis nepieciešams novērtēt, vai tā vēl aizvien nodrošina pareizo līdzsvaru starp vajadzību veicināt pakalpojumu sniegšanas brīvību un nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, no vienas puses, un vajadzību aizsargāt darbā norīkoto darba ņēmēju tiesības, no otras puses.

55 Pirmkārt, runājot par apstrīdētās direktīvas mērķi, tā, aplūkojot to kopsakarā ar direktīvu, kuru tā groza, tiecas panākt līdzsvaru starp divām interesēm, proti, no vienas puses, garantēt visu dalībvalstu uzņēmumiem iespēju sniegt pakalpojumus iekšējā tirgā, norīkojot tās dalībvalsts darba ņējus, kur tie ir iedibināti, uz dalībvalsti, kurā viņi sniedz savus pakalpojumus, un, no otras puses, aizsargāt norīkoto darba ņēmēju tiesības.

56 Šajā ziņā Savienības likumdevējs, pieņemot apstrīdēto direktīvu, ir vēlējies nodrošināt pakalpojumu sniegšanas brīvību uz taisnīga pamata, proti, ar reglamentājošiem noteikumiem, kuri garantē konkurenci, kas nebūtu balstīta uz to, ka vienā un tajā pašā dalībvalstī tiktu piemēroti nodarbinātības noteikumi, kuru līmenis būtiski atšķirtos atkarībā no tā, vai darba

dev?js ir vai nav iedibin?ts šaj? dal?bvalst?, taj? paš? laik? pied?v?jot nor?kotajiem darba ??m?jiem liel?ku aizsardz?bu, kura turkl?t, k? to apliecina š?s direkt?vas 10. apsv?rums, ir uzskat?ma par l?dzekli, lai “garant?tu br?v?bu sniegt pakalpojumus taisn?gi”.

57 Šaj? nol?k? min?t?s direkt?vas m?r?is ir padar?t nor?koto darba ??m?ju nodarbin?t?bas noteikumus p?c iesp?jas tuv?kus to darba ??m?ju nodarbin?t?bas noteikumiem, kurus nodarbina uz??m?j?dal?bvalst? iedibin?ti uz??mumi, un t?d?j?di nodrošin?t šaj? dal?bvalst? darb? nor?koto darba ??m?ju liel?ku aizsardz?bu.

58 Otrk?rt, run?jot par apstr?d?t?s direkt?vas saturu, š? direkt?va – it ?paši ar Polijas Republikas kritiz?taj?m norm?m – ir v?rsta uz to, lai liel?k? m?r? ?emtu v?r? nor?koto darba ??m?ju aizsardz?bu, joproj?m t?lab, lai nodrošin?tu pakalpojumu sniegšanas br?v?bas taisn?gu ?stenošanu uz??m?j?dal?bvalst?.

59 Atbilstoši šai lo?ikai, pirm?m k?rt?m, ar š?s direkt?vas 1. panta 1. punktu tiek groz?ts Direkt?vas 96/71 1. pants, taj? iek?aujot, pirmk?rt, ?1. punktu, ar kuru š?s direkt?vas priekšmet? tiek iek?auta nor?koto darba ??m?ju aizsardz?bas vi?u nor?kojuma laik? garantija, un, otrk?rt, ?1.a punktu, kur? ir preciz?ts, ka Direkt?va 96/71 nek?d? veid? neietekm? dal?bvalst?s un Savien?bas l?men? atz?to pamatties?bu ?stenošanu.

60 Otr?m k?rt?m, ar apstr?d?t?s direkt?vas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu tiek groz?ts Direkt?vas 96/71 3. panta 1. punkts, taj? iek?aujot atsauci uz vienl?dz?gu attieksmi, lai pamatotu garantiju, kas pieš?irama nor?kotajiem darba ??m?jiem nodarbin?t?bas noteikumu jom?. Ar to tiek paplašin?ts to jaut?jumu saraksts, uz kuriem attiecas š? garantija, to attiecinot, pirmk?rt, uz darba ??m?ju izmitin?šanas apst?k?iem gad?jumos, kad darba dev?js nodrošina izmitin?šanu darba ??m?jiem, kuri atrodas ?rpus savas past?v?g?s darba vietas, un, otrk?rt, uz komand?juma naudu vai izdevumu atl?dzin?šanu, lai darba ??m?jiem, kuri atrodas ?rpus savas dz?vesvietas profesion?lu iemeslu d??, segtu ce?a, ?din?šanas un naktsm?tnes izdevumus. Turkl?t Direkt?vas 96/71 – redakcij? ar groz?jumiem, kas izdar?ti ar apstr?d?to direkt?vu (turpm?k tekst? – “groz?t? Direkt?va 96/71”), – 3. panta 1. punkta pirm?s da?as c) apakšpunkt? j?dziens “minim?l? algas likme” ir aizst?ts ar j?dzienu “atalgojums”.

61 Treš?m k?rt?m, ar apstr?d?to direkt?vu ir rad?ta grad?cija uz??m?j?dal?bvalsts nodarbin?t?bas noteikumu piem?rošan? t?d?j?di, ka ar 3. panta 1.a punkta iek?aušanu Direkt?v? 96/71 tiek noteikts pien?kums piem?rot gandr?z visus šos noteikumus gad?jum?, ja faktiskais nor?kojuma ilgums – p?c visp?r?g? noteikuma – p?rsniedz divpadsmit m?nešus.

62 No iepriekš min?t? izriet, ka pret?ji Polijas Republikas argument?cijai apstr?d?t? direkt?va var pastiprin?t pakalpojumu sniegšanas br?v?bu uz taisn?ga pamata, kas ir t?s galvenais m?r?is, jo ar to tiek nodrošin?ts, ka nor?koto darba ??m?ju nodarbin?t?bas noteikumi ir p?c iesp?jas tuv?ki to darba ??m?ju nodarbin?t?bas noteikumiem, kurus nodarbina uz??m?j?dal?bvalst? iedibin?ti uz??mumi, taj? paš? laik? ?aujot šiem nor?kotajiem darba ??m?jiem izmantot šaj? dal?bvalst? nodarbin?t?bas noteikumus, kas sniedz liel?ku aizsardz?bu nek? Direkt?v? 96/71 paredz?t?.

63 Trešk?rt, lai gan Direkt?vas 96/71 1. apsv?rum? ir paredz?ts atcelt š??rš?us starp dal?bvalst?m br?vai personu kust?bai un pakalpojumu apritei, t?s 5. apsv?rum? ir preciz?ts, ka nepieciešam?ba veicin?t starptautisku pakalpojumu sniegšanu ir ?stenojama god?gas konkurences apst?k?os un pas?kumu, kas nodrošina darba ??m?ju ties?bu iev?rošanu, ietvaros.

64 Tieši no šīs skatpunkta šīs direktīvas 13. un 14. apsvērumā ir paredzēta dalībvalstu tiesību aktu koordināšana, lai noteiktu obligātos minimālos aizsardzības "pamatnoteikumus", kas uzņēmējdarbībai jāieviešo darba devējiem, kuri tajā norīko darba ņēmējus.

65 No tā izriet, ka kopš Direktīvas 96/71 pieņemšanas, lai gan tās mērķis bija uzlabot starptautisku pakalpojumu sniegšanas brīvību, tajā jau bija iemanta nepieciešamība nodrošināt konkurenci, kas nebūtu balstīta uz to, ka vienā un tajā pašā dalībvalstī piemēro nodarbinātības noteikumus, kuru līmenis būtiski atšķirtos atkarībā no tā, vai darba devējs ir vai nav iedibināts šajā dalībvalstī, un tādējādi norīkoto darba ņēmēju aizsardzība. It īpaši šīs direktīvas 3. pantā bija uzskaitīti uzņēmējdarbības nodarbinātības noteikumi, kuri par labu šīs dalībvalsts teritorijā darbī norīkotajiem darba ņēmējiem ir jānodrošina darba devējiem, kas viņus norīko, lai tur sniegtu pakalpojumus.

66 Turklāt ir jāatgādina – kā tas minēts šīs sprieduma 46. un 47. punktā –, ka Savienības likumdevējam, kad tas pieņem leģislatīvu aktu, nevar liegt iespēju šo aktu pielāgot jebkādam apstākļu izmaiņam vai zināšanu attīstībai, ņemot vērā tā uzdevumu uzraudzēt LESD paredzēto vispārīgo interešu aizsardzību.

67 Saistībā ar plašāku juridisko kontekstu, kādā tika pieņemta apstrīdētā direktīva, ir jānorāda, ka kopš Direktīvas 96/71 stāšanās spēkā iekšējā tirgā ir notikušas būtiskas pārmaiņas, un pirmajā vietā būtu jāmin secīgi Savienības paplašināšanas posmi 2004., 2007. un 2013. gadā, kā rezultātā šajā tirgā ir iesaistījušies uzņēmumi no dalībvalstīm, kurās piemērojamie nodarbinātības noteikumi parasti bija atšķirīgi no citās dalībvalstīs piemērojamajiem.

68 Turklāt, kā ir norādījis Parlaments, Komisija savā 2016. gada 8. marta darba dokumentā SWD(2016) 52 *final* "Ietekmes novērtējums. Pavaddokuments priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 96/71" (turpmāk tekstā – "ietekmes novērtējums") ir konstatējis, ka Direktīva 96/71 ir bijusi pamatā nevienlīdzīgiem konkurences apstākļiem starp uzņēmējdarbībai iedibinātajiem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kas norīko darba ņēmējus darbā šajā dalībvalstī, kā arī darba tirgus segmentšanai, ņemot vērā to attiecīgajiem darba ņēmējiem piemērojamo algas noteikumu struktūrolo diferenciāciju.

69 Tādējādi, paturot prātā Direktīvas 96/71 mērķi, proti, nodrošināt starptautisku pakalpojumu sniegšanas brīvību iekšējā tirgā godīgās konkurences apstākļos un garantēt darba ņēmēju tiesību ieviešanu, Savienības likumdevējs, ņemot vērā šīs sprieduma 67. un 68. punktā uzsvērtās apstākļu izmaiņas un zināšanu attīstību, apstrīdētās direktīvas pieņemšanā bija tiesīgs balstīties uz to pašu juridisko pamatu, kāds tika izmantots, pieņemot minēto Direktīvu 96/71. Proti, lai pēc iespējas labāk sasniegtu šo mērķi situācijā, kurā ir notikušas izmaiņas, šīs likumdevējs varēja uzskatīt par nepieciešamu pielāgot līdzensvaru, uz kuru balstīta Direktīva 96/71, pastiprinot uzņēmējdarbībai norīkoto darba ņēmēju tiesības tā, lai konkurence starp uzņēmumiem, kas norīko darba ņēmējus darbā šajā dalībvalstī, un tajā iedibinātajiem uzņēmumiem norīktu vienlīdzīgus apstākļos.

70 Šājos apstākļos Polijas Republikas argumentācija, saskaņā ar kuru atbilstošās LESD tiesību normas sociālās politikas jomā esot atbilstošs apstrīdētās direktīvas juridiskais pamats, ir jānoraida.

71 Līdz ar to otrais prasības pamats ir noraidāms.

2. Par pirmo pamatu – LESD 56. panta pirmā daļa ar apstrīdētās direktīvas 1. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu

a) **Lietas dalībnieku argumenti**

72 Ar pirmo pamatu Polijas Republika apgalvo, ka ar apstrīdēto direktīvu ir radīti pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumi, kas ir pretrunā LESD 56. pantam, jo ar to Direktīvā 96/71 ir ieviests dalībvalstu pienākums garantēt norīkotajiem darba ņēmējiem, pirmkārt, atalgojumu, kas atbilst uzņēmējdarbības valsts tiesību aktiem vai praksei, un, otrkārt, visus nodarbinātības noteikumus, kas atbilst šiem tiesību aktiem vai praksei, ja būtībā darba ņēmēja norīkojuma faktiskais ilgums pārsniedz divpadsmit mēnešus.

73 Pirmā pamata pirmajā daļā Polijas Republika norāda, pirmkārt, ka jūdziena “minimālā algas likme” aizstāšana ar jūdzienu “atalgojums” grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā ir diskriminācija pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums, jo ar to pakalpojumu sniedzējam, kas nodarbina norīkotos darba ņēmus, tiek uzlikts papildu ekonomisks un administratīvs slogs.

74 Tā uzsver, ka līdz ar to šīs grozītās Direktīvas 96/71 normas sekas ir tādas, ka tiek likvidētas citās dalībvalstīs iedibinātiem pakalpojumu sniedzējiem esošās konkurences priekšrocības, ko rada atalgojuma likmes, kuras ir zemākas nekā uzņēmējdarbības valstī.

75 Otrkārt, Polijas Republika uzskata, pirmām kārtām, ka LESD 56. pantā garantētā pakalpojumu sniegšanas brīvība ir balstīta nevis uz vienlīdzīgas attieksmes principu, bet gan uz diskriminācijas aizliegumu un, otrām kārtām, ka ņēmēju pakalpojumu sniedzēji atrodas atšķirīgā un sarežģītākā situācijā nekā uzņēmējdarbības valstī iedibināti pakalpojumu sniedzēji – galvenokārt tāpēc, ka tiem ir jāievēro savas izcelsmes dalībvalsts tiesību normas un šīs uzņēmējdarbības valsts tiesību normas.

76 Turklāt norīkoto darba ņēmu situācija atšķirīgas no uzņēmējdarbības valsts darba ņēmu situācijas, jo viņu uzturēšanās šajā dalībvalstī ir uz laiku un tie neintegrējas tās darba tirgū, jo viņu interešu centrs tiek saglabāts viņu dzīvesvietas valstī. Tādējādi atalgojumam, ko saņem šie darba ņēmi, esot jāauj viņiem segt ikdienas dzīves izmaksas šajā pārejīgajā valstī.

77 Treškārt, tā uzskata, ka ar apstrīdēto direktīvu veiktos grozījumus nevar uzskatīt par attaisnotiem ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem vai par samērīgiem, jo darba ņēmu aizsardzības mērķis un negodīgas konkurences novēršanas mērķis tika ņemti vērā Direktīvā 96/71.

78 Polijas Republika apgalvo, ka par to liecinot apstrīdētās direktīvas 16. apsvērumi un dažas ietekmes novērtējuma fragmenti, ka Savienības likumdevējs uzskata, ka konkurences priekšrocība, kas izriet no zemākam darbaspēka izmaksām, kopš tā laika pati par sevi rada negodīgu konkurenci, lai gan iepriekš tā nebija atzīta par tādu.

79 Šajā sakarā Polijas Republika uzsver, ka nevar būt runa par negodīgu konkurences priekšrocību, ja pakalpojumu sniedzējam ir jāmaksā darba ņēmējiem, kurus tas norīko darbā kādā dalībvalstī, atalgojums atbilstoši šajā dalībvalstī spēkā esošajiem noteikumiem.

80 Pirmā pamata otrajā daļā Polijas Republika norāda, ka, paredzot paaugstinātu aizsardzības līmeni darba ņēmējiem, kuru norīkojums uzņēmējdarbības valstī pārsniedz divpadsmit mēnešus, ar grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punktu ir radīts pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums, kas nav nedz attaisnots, nedz samērīgs.

81 Šīs tiesību norma radot papildu finansiālu un administratīvu slogu pakalpojumu sniedzējam, kas iedibināts citā dalībvalstī, nevis uzņēmējdarbības valstī, un esot pretrunā tiesiskās drošības

principam, ?emot v?r? neskaidr?bu, kas izriet no t?, ka Savien?bas likumdev?js nav uzskait?jis uz??m?j?dal?bvalsts noteikumus, kuri piem?rojami saska?? ar min?to ties?bu normu.

82 T? uzskata, ka vienl?dz?gas attieksmes princips attiecas uz person?m, kas ir izmantojušas p?rvietošan?s br?v?bu, proti, t?m, kas ir stabili nodarbin?tas uz??m?j?dal?bvalst?, savuk?rt šo argument?ciju nedr?kst p?c analo?ijas attiecin?t uz darba ??m?jiem, kuru nor?kojums šaj? dal?bvalst? p?rsniedz divpadsmit m?nešus, uzsverot, ka darb? nor?kotie darba ??m?ji neintegr?jas min?t?s dal?bvalsts darba tirg?.

83 Polijas Republika uzskata, ka groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1.a punkts neatbilst Romas I regulas 9. pantam un ka š? direkt?va nav *lex specialis* š?s regulas 23. panta izpratn?.

84 T? uzskata, ka groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1.a punkt? noteiktais risin?jums ir nesam?r?gs, jo, pirmk?rt, liels skaits nodarbin?t?bas noteikumu jau ir saska?oti Savien?bas l?men? un l?dz ar to darba ??m?ju intereses ir pietiekami aizsarg?tas ar izcelsmes dal?bvalsts ties?bu aktiem un, otrk?rt, nor?kot? darba ??m?ja aizst?šanas meh?nisms, kas tiek ?emts v?r?, apr??inot divpadsmit m?nešu laikposmu, kura p?rsniegšanas gad?jum? tiek piem?roti gandr?z visi nodarbin?t?bas noteikumi, ir atrauts no nor?kot? darba ??m?ja situ?cijas.

85 Visbeidzot, t? nor?da, ka nor?kojuma laikposmu summ?šanai, kas var ilgt daudzus gadus, nav noteikts k?ds [beigu] termi?š.

86 Parlaments un Padome, kurus atbalsta V?cijas Federat?v? Republika, N?derlandes Karaliste, Zviedrijas Karaliste un Komisija, apstr?d Polijas Republikas argument?ciju, kas izvirz?ta pirm? pras?bas pamata atbalstam.

b) **Tiesas v?rt?jums**

1) **Ievada apsv?rumi**

87 Pirmk?rt, ir j?atg?dina, ka Tiesa ir nospriedusi, ka pakalpojumu sniegšanas br?v?bas ierobežojumu aizliegums attiecas ne tikai uz valsts pas?kumiem, bet ar? uz Savien?bas iest?žu veiktajiem pas?kumiem (spriedums, 2010. gada 26. oktobris, *Schmelz*, C?97/09, EU:C:2010:632, 50. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

88 Tom?r, k? izriet no š? sprieduma 53. punkta, pre?u, personu, pakalpojumu un kapit?la br?vas aprites jom? Savien?bas likumdev?ja veiktajiem pas?kumiem – neatkar?gi no t?, vai runa ir par dal?bvalstu ties?bu aktu saska?ošanas pas?kumiem vai šo ties?bu aktu koordin?šanas pas?kumiem, – ir m?r?is ne tikai atvieglot k?das no š?m br?v?b?m ?stenošanu, bet ar? attiec?g? gad?jum? nodrošin?t citu t?du Savien?bas atz?tu pamatinteresu aizsardz?bu, ko š? br?v?ba var ietekm?t.

89 Tas t? ir it ?paši tad, ja, izmantojot koordin?šanas pas?kumus, kuru m?r?is ir atvieglot pakalpojumu sniegšanas br?v?bu, Savien?bas likumdev?js ?em v?r? visp?r?j?s intereses, uz kur?m ir v?rstas daž?das dal?bvalstis, un nosaka t?du šo interešu aizsardz?bas l?meni, kas Savien?b? š?iet pie?emams (p?c analo?ijas skat. spriedumu, 1997. gada 13. maijs, V?cija/Parlaments un Padome, C?233/94, EU:C:1997:231, 17. punkts).

90 K? nor?d?ts š? sprieduma 56. punkt?, Savien?bas likumdev?js, pie?emot apstr?d?to direkt?vu, ir v?l?jies nodrošin?t pakalpojumu sniegšanas br?v?bu uz taisn?ga pamata, proti, ar reglament?jošiem noteikumiem, kas garant? konkurenci, kura neb?tu balst?ta uz to, ka vien? un taj? paš? dal?bvalst? tiktu piem?roti nodarbin?t?bas noteikumi, kuru l?menis b?tiski atš?irtos atkar?b? no t?, vai darba dev?js ir vai nav iedibin?ts šaj? dal?bvalst?, taj? paš? laik? pied?v?jot

nor?kotajiem darba ??m?jiem liel?ku aizsardz?bu, kura turkl?t, k? to apliecina š?s direkt?vas 10. apsv?rums, ir uzskat?ma par l?dzekli, lai "garant?tu br?v?bu sniegt pakalpojumus taisn?gi".

91 Otrk?rt, Savien?bas tiesai, izskatot pras?bu atcelt le?islat?vu aktu, kura m?r?is ir koordin?t dal?bvalstu ties?bu aktus nodarbin?t?bas noteikumu jom?, k? tas ir apstr?d?t?s direkt?vas gad?jum?, ir vien?gi j?p?rliecin?s – no š? akta iekš?j? tiesiskuma skatpunkta –, ka ar to netiek p?rk?pti LES un LESD vai visp?r?jie Savien?bas ties?bu principi un ka taj? nav pie?auta pilnvaru nepareiza izmantošana.

92 Gan vienl?dz?gas attieksmes princips, gan sam?r?guma princips, uz kuriem šaj? pras?bas pamat? atsaucas Polijas Republika, ir šo visp?r?jo principu sast?vda?a.

93 No vienas puses, saska?? ar past?v?go judikat?ru vienl?dz?bas princips paredz, ka sal?dzin?mas situ?cijas nedr?kst tikt apl?kotas atš?ir?gi, bet atš?ir?gas situ?cijas nedr?kst tikt apl?kotas vien?di, ja vien š?da pieeja nav objekt?vi pamatota (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 164. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

94 No otras puses, sam?r?guma princips prasa, lai l?dzek?i, kurus pielieto, ?stenojot Savien?bas ties?bu normu, b?tu piem?roti ar attiec?go regul?jumu sasniedzamo le?it?mo m?r?u ?stenošanai un nep?rsniegtu to, kas ir nepieciešams to sasniegšanai (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 76. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

95 Attiec?b? uz šo nosac?jumu iev?rošanas kontroli ties? Tiesa Savien?bas likumdev?jam ir atzinusi plašu r?c?bas br?v?bu tam pieš?irto pilnvaru ?stenošan? jom?s, kur?s tam ir j?izdara izv?le ar politiku, ekonomiku vai soci?l?m liet?m saist?tos jaut?jumos un kur?s tam ir j?veic sarež??ts nov?rt?jums. T?d?j?di runa nav par to, vai š?d? jom? veiktais pas?kums bija vien?gais vai lab?kais iesp?jama, un tikai t? ac?mredzama neatbilst?ba m?r?im, ko kompetent?s iest?des v?las sasniegt, var ietekm?t š?da pas?kuma tiesiskumu (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 77. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

96 Nevar apstr?d?t, ka Savien?bas m?roga tiesiskais regul?jums, kas attiecas uz darba ??m?ju nor?košanu darb? saist?b? ar pakalpojumu sniegšanu, ietilpst šaj? jom?.

97 Turkl?t plaš? Savien?bas likumdev?ja r?c?bas br?v?ba, kuras izmantošana ir pak?auta ierobežotai kontrolei ties?, attiecas ne tikai uz pie?emamo normu raksturu un tv?rumu, bet zin?m? m?r? ar? uz pamata datu konstat?šanu (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 78. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

98 Tom?r pat tad, kad Savien?bas likumdev?jam ir plaša r?c?bas br?v?ba, tam sava izv?le ir j?pamato ar objekt?viem krit?rijiem un j?p?rbauda, vai ar veikto pas?kumu sasniedzamie m?r?i var attaisnot saimnieciski negat?vas, pat b?tiskas sekas, kas rodas konkr?tiem saimniecisk?s darb?bas subjektiem. Proti, atbilstoši LES un LESD pievienot? Protokola (Nr. 2) par subsidiarit?tes principa un proporcionalit?tes principa piem?rošanu 5. pantam ties?bu aktu projekts ir pien?c?gi j??em vajadz?ba nodrošin?t to, ka jebk?di apgr?tin?jumi, kas rodas saimniecisk?s darb?bas subjektiem, ir cik iesp?jams mazi un atbilst?gi noteiktajam m?r?im (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 79. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

99 Turkl?t kontrole ties?, lai gan t? ir ierobežota, paredz, ka Savien?bas iest?d?m, kas

pie??mušas attiec?go ties?bu aktu, ir j?sp?j Ties? pier?d?t, ka ties?bu akts ir pie?emts, faktiski ?stenojot to r?c?bas br?v?bu, kas noz?m?, ka ir ?emti v?r? visi noz?m?gie elementi un apst?k?i, kuri attiecas uz situ?ciju, ko ir paredz?ts reglament?t ar šo ties?bu aktu. No t? izriet, ka š?m iest?d?m ir j?sp?j vismaz skaidri un nep?rprotami iesniegt un izkl?st?t pamata datus, kuri bija j??em v?r?, lai pamatotu apstr?d?tos šaj? ties?bu akt? iek?autos pas?kumus, un no kuriem bija atkar?ga t?m pieš?irt?s r?c?bas br?v?bas ?stenošana (spriedums, 2019. gada 3. decembris, ?ehijas Republika/Parlaments un Padome, C?482/17, EU:C:2019:1035, 81. punkts, k? ar? taj? min?t? judikat?ra).

100 Pirm? pras?bas pamata abas da?as ir j?izv?rt? šo apsv?rumu gaism?.

2) *Par pirm? pamata pirmo da?u – diskrimin?joša pakalpojumu sniegšanas br?v?bas ierobežojuma esam?bu*

101 Pirm?m k?rt?m, Polijas Republika uzskata, ka j?dziena “minim?l? algas likme” aizst?šana ar j?dzien? “atalgojums” groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1. punkta pirm?s da?as c) apakšpunkt? ir diskrimin?jošs pakalpojumu sniegšanas br?v?bas ierobežojums, jo ar šo ties?bu normu pakalpojumu sniedz?jiem, kas nodarbina nor?kotos darba ??m?jus, tiek uzlikts papildu ekonomisks un administrat?vus slogs, k? rezult?t? tiek likvid?ta konkurences priekšroc?ba, kas esot pakalpojumu sniedz?jiem, kuri ir iedibin?ti dal?bvalst?s ar zem?k?m atalgojuma likm?m.

102 ?emot v?r? pašu groz?t?s Direkt?vas 96/71 raksturu, proti, ka t? ir instruments, lai koordin?tu dal?bvalstu ties?bu aktus nodarbin?t?bas noteikumu jom?, t? noz?m?, ka pakalpojumu sniedz?ji, kas nor?ko darba ??m?jus darb? k?d? cit? dal?bvalst?, nevis taj?, kur? tie ir iedibin?ti, ir pak?auti ne tikai savas izcelsmes dal?bvalsts, bet ar? šo darba ??m?ju uz??m?j dal?bvalsts tiesiskajam regul?jumam.

103 Papildu administrat?vus un ekonomisks slogs, kas no t? var rasties šiem pakalpojumu sniedz?jiem, izriet no m?r?iem, ko paredz?ts sasniegt ar groz?jumiem Direkt?v? 96/71, kura k? instruments dal?bvalstu ties?bu aktu koordin?šanai nodarbin?t?bas noteikumu jom? turkl?t v?l pirms šiem groz?jumiem paredz?ja, ka darba ??m?ju nor?kojošie pakalpojumu sniedz?ji bija pak?auti vienlaikus savas izcelsmes dal?bvalsts un uz??m?j dal?bvalsts tiesiskajam regul?jumam.

104 Ta?u, k? nor?d?ts š? sprieduma 56. un 90. punkt?, Savien?bas likumdev?js, pie?emot apstr?d?to direkt?vu, ir v?l?jies nodrošin?t pakalpojumu sniegšanas br?v?bu uz taisn?ga pamata, proti, ar reglament?jošiem noteikumiem, kas garant? konkurenci, kura neb?tu balst?ta uz to, ka vien? un taj? paš? dal?bvalst? tiktu piem?roti nodarbin?t?bas noteikumi, kas b?tiski atš?irtos atkar?b? no t?, vai darba dev?js ir vai nav iedibin?ts šaj? dal?bvalst?, taj? paš? laik? pied?v?jot nor?kotajiem darba ??m?jiem liel?ku aizsardz?bu, kura turkl?t, k? to apliecina š?s direkt?vas 10. apsv?rums, ir uzskat?ma par l?dzekli, lai “garant?tu br?v?bu sniegt pakalpojumus taisn?gi”.

105 No t? izriet, ka apstr?d?t? direkt?va, garant?jot nor?koto darba ??m?ju liel?ku aizsardz?bu, ir v?rstā uz to, lai nodrošin?tu pakalpojumu sniegšanas br?v?bas ?stenošanu Savien?b? t?das konkurences ietvaros, kas nav atkar?ga no p?rm?r?g?m atš?ir?b?m nodarbin?t?bas noteikumos, kuri vien? un taj? paš? dal?bvalst? tiek piem?roti daž?du dal?bvalstu uz??mumiem.

106 T?d?j?di, lai sasniegtu š?du m?r?i, ar apstr?d?to direkt?vu tiek veikta to faktoru l?dzsvara atjaunošana, saist?b? ar kuriem daž?d?s dal?bvalst?s iedibin?ti uz??mumi var konkur?t, tom?r neatce?ot iesp?jamo konkurences priekšroc?bu, ko baud?tu pakalpojumu sniedz?ji no noteikt?m dal?bvalst?m, jo pret?ji tam, ko apgalvo Polijas Republika, min?t?s direkt?vas rezult?t? nek?di netiek likvid?ta uz izmaks?m balst?ta konkurence. Proti, ar to ir paredz?ts nodrošin?t, ka nor?kotajiem darba ??m?jiem tiek piem?rots uz??m?j dal?bvalst? past?vošo nodarbin?t?bas noteikumu kopums, tostarp atalgojuma pamatelementi, kas šaj? valst? ir atz?ti par oblig?tiem.

Tādā šāda direktīva neietekmēs citus uzņēmumus, kas norīko darbu šādu darba ņēmēju, izmaksu elementus, piemēram, šo darba ņēmēju ražīgumu vai efektivitāti, kas minēti šīs direktīvas 16. apsvērumā.

107 Turklāt ir jāuzsver, ka ar apstrādāto direktīvu ir paredzēts vienlaicīgi, kā tas izriet no tās 16. apsvēruma, izveidot "patiesi integrētu un konkurētspējīgu iekšējo tirgu", un – saskaņā ar tās 4. apsvērumu – panākt "patiesu sociālo konverģenci", vienveidīgi piemērojot normas, kas attiecas uz nodarbinātības noteikumiem.

108 No visa iepriekš minētā izriet, ka, lai sasniegtu šā sprieduma 104. punktā minētos mērķus, Savienības likumdevējs, neradot nepamatotu atšķirīgu attieksmi pret pakalpojumu sniedzējiem atkarībā no to iedibināšanās dalībvalsts, varēja uzskatīt, ka jādziens "atalgojums" ir piemērotāks nekā ar Direktīvu 96/71 ieviestais jādziens "minimālā algas likme".

109 Otrkārt, Polijas Republika uzskata, ka, pirmkārt, LESD 56. pantā garantētā pakalpojumu sniegšanas brīvība ir balstīta nevis uz vienlīdzīgas attieksmes principu, bet gan uz diskriminācijas aizliegumu.

110 Tādējādi tā būtībā apgalvo, ka apstrādātā direktīvā ir kādā veidā noteikts pienākums nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret norīkotajiem darba ņēmējiem un uzņēmējdarbības iedibināto uzņēmumu nodarbinātajiem darba ņēmējiem. Tomēr ir jākonstatē, ka šāda direktīva neparedz šādu vienlīdzību starp šīm divām darba ņēmēju kategorijām.

111 Šajā ziņā nedz jādziens "minimālā algas likme" aizstāšana ar jādzienu "atalgojums" grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, nedz uzņēmējdarbības paredzēto nodarbinātības noteikumu piemērošana norīkotajiem darba ņēmējiem attiecībā uz ceļā, dzīvošanas un naktsmitnes izdevumu segšanu darba ņēmējiem, kuri atrodas ārpus sava dzīvesvietas profesionālu iemeslu dēļ, nenozīmē, ka šie pārdzīvie minētie darba ņēmēji tiek nostādīti situācijā, kas būtībā identiska vai analoga to darba ņēmēju situācijai, kurus nodarbina uzņēmējdarbības iedibināto uzņēmumu.

112 Proti, šie grozījumi nenozīmē visu uzņēmējdarbības paredzēto nodarbinātības noteikumu piemērošanu, jo tikai daži no šiem noteikumiem katrā ziņā ir piemērojami šiem darba ņēmējiem saskaņā ar grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1. punktu.

113 Ēmot vērā šā sprieduma 67. punktā izklāstītos apstākļus, Polijas Republikai nav izdevies pierādīt, ka ar apstrādāto direktīvu izdarītie grozījumi Direktīvas 96/71 3. panta 1. punkta pirmajā daļā pārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu apstrādātās direktīvas mērķi, proti, nodrošināt pakalpojumu sniegšanas brīvību uz taisnīga pamata un piedāvāt norīkotajiem darba ņēmējiem lielāku aizsardzību.

114 Polijas Republika apgalvo, ka, otrkārt, pakalpojumu sniedzēji, kas ir iedibināti citā dalībvalstī, atrodas atšķirīgā un sarežģītākā situācijā nekā uzņēmējdarbības iedibināti pakalpojumu sniedzēji – galvenokārt tādēļ, ka tiem ir jāievēro savas izcelsmes dalībvalsts tiesību normas un uzņēmējdarbības tiesību normas.

115 Ne tikai norīkotos darba ņēmējus, bet arī pakalpojumu sniedzējus, kuri iedibināti citās dalībvalstīs, kas nav uzņēmējdarbības dalībvalsts, apstrādātā direktīva nenostāda situācijā, kura būtībā salīdzināma ar situāciju, kādā atrodas šajā pārdzīvē minētajā valstī iedibināti pakalpojumu sniedzēji, jo pirmajiem minētajiem pakalpojumu sniedzējiem uz tajos nodarbinātajiem darba ņēmējiem ir jāattiecinā tikai daži no nodarbinātības noteikumiem, kas piemērojami otrajiem minētajiem pakalpojumu sniedzējiem.

116 Turklāt, kā atgādināts šā sprieduma 102. un 103. punktā, grozītā Direktīva 96/71, ņemot vērā tās raksturu, proti, ka tā ir instruments, lai koordinētu dalībvalstu tiesību aktus nodarbinātības noteikumu jomā, nozīmē, ka pakalpojumu sniedzēji, kas norīko darba ņēmēju darbā kādā citā dalībvalstī, nevis to iedibināšanai šajā dalībvalstī, ir pakārtoti ne tikai savas izcelsmes dalībvalsts, bet arī šo darba ņēmēju uzņemšanos dalībvalsts tiesiskajam regulējumam.

117 Runājot par norīkoto darba ņēmēju situāciju, ko raksturo apstākļi, ka viņu uzturēšanai uzņemšanos dalībvalstī ir uz laiku un ka viņi neintegrējas tās darba tirgū, ir taisnība, ka šie darba ņēmēji noteiktu laiku veic savus pienākumus dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā tie pastāvīgi dzīvo.

118 Šā iemesla dēļ Savienības likumdevējs varēja pamatoti uzskatīt par atbilstošu, ka šajā laikposmā šo darba ņēmēju saņemtais atalgojums, kā tas ir paredzēts grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, ir atalgojums, kas noteikts uzņemšanos dalībvalsts obligātajos noteikumos, lai viņi varētu segt ikdienas dzīves izmaksas šajā dalībvalstī, nevis – pretēji Polijas Republikas apgalvotajam – atalgojums, kas viņiem ļautu segt ikdienas dzīves izmaksas savas pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

119 Trešām kārtēm, Polijas Republika uzskata, ka ar apstrīdēto direktīvu veiktie grozījumi nav attaisnoti ar piemēriem vispārīgo interešu apsvērumiem un nav samērīgi, savukārt darba ņēmēju aizsardzības mērķis un negodīgās konkurences novēršanas mērķis bija ņēmti vērā Direktīvā 96/71.

120 Šā argumentācija ir balstīta uz premisu, ka apstrīdētajā direktīvā Savienības likumdevējs esot uzskatījis, ka konkurences priekšrocība, kas izriet no darbaspēka izmaksām, kuras ir zemākas par uzņemšanos dalībvalstī spēkā esošajām, veido negodīgu konkurenci.

121 Tomēr, lai gan ar apstrīdēto direktīvu tiek paplašināts to nodarbinātības noteikumu tvērums, kas ir piemērojami darba ņēmējiem, kuri norīkoti darbā dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā tie parasti veic savu darbu, tā tomēr neaizliedz jebkādu uz izmaksām balstītu konkurenci, it īpaši to, kas izriet no šīs direktīvas 16. apsvērumā minētajām šo darba ņēmēju ražīguma un efektivitātes atšķirībām.

122 Turklāt nevienā apstrīdētās direktīvas fragmentā konkurence, kas būtu balstīta uz šādu atšķirībām, nav kvalificēta kā “negodīga”. Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt pakalpojumu sniegšanas brīvību uz taisnīga pamata, nodrošinot norīkoto darba ņēmēju aizsardzību tostarp tādējādi, ka viņiem tiek piemēroti visi atalgojuma elementi, kas uzņemšanos dalībvalsts tiesiskajā regulējumā ir atzīti par obligātiem.

123 Līdz ar to pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

3) *Par pirmā pamata otro daļu – pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojuma, kas ieviests ar grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punktu, nepamatotību un nesamērīgumu*

124 Pirmkārt, grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punkts ir paredzēts, ka tad, ja darba ņēmējs ir norīkots darbā uzņemšanos dalībvalstī vairāk nekā divpadsmit mēnešus vai – kad pakalpojumu sniedzējs šajā ziņā iesniedz motivētu paziņojumu – vairāk nekā astoņpadsmit mēnešus, šis pakalpojumu sniedzējs, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi, papildus šīs direktīvas 3. panta 1. punktā minētajiem nodarbinātības noteikumiem garantē visus piemērojamās nodarbinātības noteikumus, kas šajā dalībvalstī ir noteikti ar normatīviem vai administratīviem aktiem un/vai ar koplīgumiem vai šķēršļtiesas nolūmiem, kuri ir pasludināti par vispārīgi piemērojamiem. Grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punkta piemērošanas jomā

neietilpst tikai, pirmkārt, darba līguma noslēgšanas un izbeigšanas procedūras, formalitātes un nosacījumi, tostarp konkurences aizlieguma klauzulas, un, otrkārt, papildu arodpensiju shēmas.

125 Ēmot vērā šo sprieduma 95. un 96. punktā atgādināto plašo Savienības likumdevēja rīcības brīvību, šis likumdevējs, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu, varēja uzskatīt, ka uz tik ilgu laiku veikta norakojuma gadījumā attiecīgo norakoto darba ņēmēju personiskajai situācijai ir jābūt ievērojami tuvākai to darba ņēmēju situācijai, kurus nodarbina uzņēmējdarbības iedibināti uzņēmumi, un bija pamats noteikt, ka uz šiem ilglaicīgi norakotajiem darba ņēmējiem ir attiecināmi gandrīz visi šajā pārdēļā minētajā darbības jomā noteikumi.

126 Otrkārt, attiecībā uz argumentu, ka grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punkts rada papildu finansiālu un administratīvu slogu pakalpojumu sniedzējam, kas iedibināts citā darbības jomā, nevis uzņēmējdarbības jomā, no šo sprieduma 102. punkta jau izriet, ka, Ēmot vērā pašu grozītās Direktīvas 96/71 raksturu, proti, to, ka tā ir instruments, lai koordinētu darbības jomā aktus nodarbinātības noteikumu jomā, tā nozīmē, ka pakalpojumu sniedzēji, kas norakoto darba ņēmējus darbā kādā citā darbības jomā, nevis to iedibināšanās darbības jomā uz laiku, kas pārsniedz divpadsmit mēnešus, ir pakārtoti ne tikai savas izcelsmes darbības jomā, bet arī šo darba ņēmēju uzņēmējdarbības tiesiskajam regulējumam.

127 Kā jau tika norādīts šo sprieduma 103. punktā, atbildot par pirmo pamata jautājumu, papildu administratīvās un ekonomiskās slogi, kas no tā var rasties šiem pakalpojumu sniedzējiem, izriet no mērķiem, kurus paredzēts sasniegt ar grozījumiem Direktīvā 96/71, kas kā instruments darbības jomā aktu koordināšanai nodarbinātības noteikumu jomā turklāt vēl pirms šiem grozījumiem paredzēja, ka darba ņēmēju norakotie pakalpojumu sniedzēji vienlaikus ir pakārtoti savas izcelsmes darbības jomā un uzņēmējdarbības tiesiskajam regulējumam.

128 Treškārt, attiecībā uz argumentu par tiesiskās drošības principa neievērošanu, Ēmot vērā neskaidrību, kas izriet no apstākļa, ka nav uzskaitītas uzņēmējdarbības normas, kuras ir piemērojamas saskaņā ar grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punktu, ir jākonstatē, ka šo tiesību norma nav pārprotama, jo tajā ir noteikts, ka gadījumā, ja darba ņēmējs tiek norakots darbā uz laikposmu, kas pārsniedz divpadsmit mēnešus, ir jāpiemēro visi uzņēmējdarbības jomā paredzētie nodarbinātības noteikumi, izņemot tos, kuri šajā normā ir skaidri minēti.

129 Turklāt grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā ir paredzēts, ka darbības jomā valsts tiesību aktiem un/vai praksi vienotajā oficiālajā valsts tīmekļa vietnē, kas minēta Direktīvas 2014/67 5. pantā, publicē informāciju par nodarbinātības noteikumiem, tostarp par visiem nodarbinātības noteikumiem atbilstoši grozītās Direktīvas 96/71 3. panta 1.a punktam.

130 Ceturtkārt, Polijas Republika atsaucas uz Romas I regulas 9. pantu un uzskata, ka apstrīdētais direktīva nav *lex specialis* šīs regulas 23. panta izpratnē.

131 Attiecībā uz šo pārdēļo jautājumu ir jānorāda, ka Romas I regulas 8. panta 1. punktā ir noteikta vispārējā tiesību kolīzijas norma, kura ir piemērojama darba līgumiem un kurā ir paredzēti šādi līguma pušu izvēlētie tiesību akti, un tā 2. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja šādi izvēlēti nav izdarīti, individuālu darba līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā vai – ja tā nav – no kuras darbinieks pastāvīgi veic darbu, un ka netiek uzskatīts, ka šo valsts ir mainījusies, ja darbinieks uz laiku ir nodarbināts citā valstī.

132 Tomēr Romas I regulas 23. pantā ir noteikts, ka no tajā paredzētajām tiesību kolīzijas normām var atkāpties, ja Savienības tiesību norma ir paredzēti noteikumi par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām noteiktās jomās, savukārt šīs regulas 40. apsvērumā ir paredzēts, ka ar šo regulu nav liegta iespēja saistībā ar konkrētiem jautājumiem Savienības

ties?bu aktos iek?aut kol?ziju normas attiec?b? uz l?gumsaist?b?m.

133 ?emot v?r? to raksturu un saturu, gan groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1. punkts, run?jot par nor?kotiem darba ??m?jiem, gan š?s direkt?vas 3. panta 1.a punkts, run?jot par darba ??m?jiem, kuru nor?kojums – p?c visp?r?g? noteikuma – p?rsniedz divpadsmit m?nešus, ir uzskat?mi par speci?l?m ties?bu kol?ziju norm?m Romas I regulas 23. panta izpratn?.

134 Turkl?t Romas I regulas izstr?des process liecina, ka t?s 23. pants attiecas uz speci?lo ties?bu kol?ziju normu, kas jau bija paredz?ta Direkt?vas 96/71 3. panta 1. punkt?, jo Komisijas 2005. gada 15. decembra Priekšlikum? Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par ties?bu aktiem, kas piem?rojami l?gumsaist?b?m (Romas I regula) (COM(2005) 650, gal?g? redakcija) bija ietverts pielikums ar speci?laj?m ties?bu kol?ziju norm?m, kas bija atrodamas citos Savien?bas ties?bu aktos, un to vid? bija ar? min?t? direkt?va.

135 Visbeidzot, cikt?l Polijas Republika uzskata, ka groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1.a punkt? nav iev?rots Romas I regulas 9. pants, pietiek konstat?t, ka šaj? p?d?j? min?taj? pant?, kas ir j?interpret? šauri, ir atsauce uz dal?bvalstu “preval?još?m imperat?v?m norm?m”, proti, norm?m, kuru iev?rošanu valsts uzskata par b?tisku sabiedr?bas interešu aizsardz?bai (spriedums, 2016. gada 18. oktobris, *Nikiforidis*, C?135/15, EU:C:2016:774, 41. un 44. punkts). No Tiesai iesniegtajiem lietās materi?liem tom?r neizriet, ka ar groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1.a punktu b?tu p?rk?ptas š?das preval?jošas imperat?vas normas.

136 Piektk?rt, Polijas Republika kritiz? groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1.a punkt? paredz?to meh?nismu, saska?? ar kuru, ja uz??mums darb? nor?kotu darba ??m?ju aizst?j ar citu darb? nor?kotu darba ??m?ju, kas veic to pašu uzdevumu taj? paš? viet?, nor?kojuma ilgums 1.a punkta nol?k? ir attiec?go atseviš?o darb? nor?koto darba ??m?ju nor?kojumu laikposmu kumulat?vais ilgums. T? apstr?d ar? faktu, ka šaj? ties?bu norm? nav noteikts laika ierobežojums nor?kojuma periodu summ?šanai.

137 Ieviešot groz?t?s Direkt?vas 96/71 3. panta 1.a punkta ceturtaj? da?? paredz?to meh?nismu, Savien?bas likumdev?js ir izmantojis plašo r?c?bas br?v?bu, kas tam ir, lai nodrošin?tu, ka uz??m?ji – k? to izskaidrojuši Parlaments un Padome un k? tas izriet no apstr?d?t?s direkt?vas 11. apsv?ruma – neapiet izveidoto rež?mu gad?jumos, kad darba ??m?ji tiek nor?koti uz laikposmu, kas p?rsniedz divpadsmit m?nešus.

138 ?emot v?r? š?s ties?bu normas tv?rumu, apst?klis, ka daž?du darba ??m?ju nostr?d?to nor?kojuma laikposmu summ?šanas meh?nism? tiek ?emta v?r? darba vieta, nevis šo darba ??m?ju situ?cija, nevar ietekm?t min?t?s ties?bu normas tiesiskumu, jo Polijas Republika šaj? zi?? nav preciz?jusi, kurš LESD noteikums vai k?ds visp?r?jais Savien?bas ties?bu princips l?dz ar to tiktu p?rk?pts. Turkl?t ar to, ka nav noteikts laika ierobežojums attiec?b? uz nor?kojuma laikposmu summ?šanu, netiek p?rk?pts tiesisk?s droš?bas princips, jo šaj? paš? ties?bu norm? skaidri un prec?zi ir noteikts taj? paredz?tais aizliegums.

139 T?d?? ir j?noraida ar? pirm? pamata otr? da?a un t?d?j?di šis pras?bas pamats kopum?.

3. Par trešo pamatu – k??dainu autotransporta nozares iek?aušanu apstr?d?t?s direkt?vas piem?rošanas jom?

a) Lietas dal?bnieku argumenti

140 Polijas Republika apgalvo, ka apstr?d?t? direkt?va k??daini ir attiecin?ta uz autotransporta nozari, lai gan saska?? ar LESD 58. pantu pakalpojumu br?vu apriti transporta jom? regul? noteikumi, kas ietilpst LESD sada?? par transportu, un l?dz ar to LESD 56. pants šiem

pakalpojumiem nav piemērojams.

141 Tāpēc atsaucas uz Komisijas interpretāciju, saskaņā ar kuru no direktīvas priekšlikuma, kura rezultātā tika pieņemta Direktīva 96/71, formulējuma izriet, ka transporta joma ir izslēgta no tiesību normu, kas attiecas uz darba ņēmēju norīkošanu, piemērošanas jomas.

142 Parlaments un Padome, kurus atbalsta Vācijas Federatīvā Republika, Nīderlandes Karaliste, Zviedrijas Karaliste un Komisija, apstrīd Polijas Republikas argumentāciju.

b) **Tiesas vārtējums**

143 Polijas Republika uzskata, ka, padarot grozīto Direktīvu 96/71 par piemērojamu autotransporta nozarē no brīža, kad tiek pieņemts konkrēts tiesību akts, ar apstrīdētās direktīvas 3. panta 3. punktu ir pārkāpts LESD 58. pants.

144 Saskaņā ar LESD 58. pantu pakalpojumu sniegšanas brīvību transporta jomā reglamentē noteikumi, kas izklāstīti LESD sadaļā par transportu, kura ietver LESD 90.–100. pantu.

145 No tā izriet, ka pakalpojumi transporta jomā LESD 58. panta 1. punkta izpratnē ir izslēgti no LESD 56. panta piemērošanas jomas (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Asociación Profesional Elite Taxi*, C-434/15, EU:C:2017:981, 48. punkts).

146 Tāpēc apstrīdētās direktīvas 3. panta 3. punkts ir vienkārši paredzēts, ka tā būs piemērojama autotransporta nozarē, sākot no dienas, kad piemēros tiesību aktu, ar ko groza Direktīvu 2006/22, kuras juridiskais pamats bija EKL 71. panta 1. punkts, kas ietilpa EK līguma daļā attiecībā uz transportu un kas atbilst LESD 91. pantam.

147 Tātad apstrīdētās direktīvas 3. panta 3. punkta mērķis nav reglamentēt pakalpojumu sniegšanas brīvību transporta jomā un tādējādi tas nevar būt pretrunā LESD 58. pantam.

148 Tādēļ trešais pamats un – līdz ar to – pakārtoti iesniegtie prasījumi ir noraidāmi.

IV Par tiesāšanās izdevumiem

149 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas daļēnīkam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas daļēnīks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Parlaments un Padome ir prasījuši piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

150 Saskaņā ar minētā reglamenta 140. panta 1. punktu Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Zviedrijas Karaliste, kā arī Komisija – kuras ir personas, kas iestājušās lietā, – savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **Prasību noraidīt.**

2) **Polijas Republika sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes tiesāšanās izdevumus.**

3) **Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Zviedrijas Karaliste un Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – poļu.